

AHOJ!

Ledenbrief van de

Vereniging Vrienden Nederland - Tsjechië & Slowakije

Nr. 121 september 1996

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel. 078-6 81 26 03

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel. en fax 070-3 25 86 79

A. den Boogert penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije
Tel. en fax 010-4 20 55 81

mevr. M. van Dorst G.P.A. Schöpping
G. Molenaar mevr. H. Sugito
C. Oostveen J. Vrijhof

Redactie Ledenbrief:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel. en fax 070-3 25 86 79
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito J. Vrijhof
J. Sugito J.F.E. Wallin
mevr. J. van Unnik

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GSM (Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):

Hans Wallin (voorzitter) tel. 070-3 27 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Nim Brandse
Jacques de Coe

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-4 20 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-3 56 04 88

V.M.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-3 90 11 90

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 078-6 81 26 03

ISSN 1383-0899

De VNTS heet haar nieuwe leden van harte welkom!

5/8 Fam. P. Lexova, Apeldoorn
3/9 Fam. J.A.J. de Haan, Epse
3/9 Dhr. B. Keus, Erlecom

Leden en donateurs ontvangen gratis het verenigingsblad 'AHOJ'.

Uit het huishoudelijk reglement:

Lidmaatschap

Indien een lidmaatschap na 30 juni van enig jaar ingaat, is het betreffende lid over het nog resterende gedeelte van dat jaar slechts de helft van de geldende jaarcontributie verschuldigd, met dien verstande dat bij toetreding als lid in november of december over het dan lopende jaar in het geheel geen contributie verschuldigd is, mits de contributie over het volgende jaar wordt voldaan.

Statuten, artikel 5.4:

Het lidmaatschap eindigt door opzegging door het lid, door het overlijden van het lid of door roeyment van het lid door de algemene ledenvergadering. Opzegging kan slechts schriftelijk geschieden, uiterlijk twee maanden voor het einde van een verenigingsjaar.

Specialist in Tsjechië

rapide tours
TOURINGCAR'S

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO/Holland
Tel. 0592-543300
telefax: 0592-542767

Verhuur van luxe touring-cars, binnen- en buitenland. Cultuur-, Educatie- en Communicatiereizen

JAZYK Vertalingen

Tsjechisch, Russisch, Pools

TAALCOURSSEN

OP MAAT VOOR

BEDRIJF EN PARTICULIER

VERTALINGEN, REDACTIE
EN CORRECTIE

J. Steijnstraat 143, 1544 XL Zaandijk
tel. 075-6219870
fax/modem 075-6219870

VAN DE VOORZITTER

De vakanties zijn voorbij, we moeten weer aan de slag.

Op 20 augustus kwam het Algemeen Bestuur bijeen en wij waren natuurlijk benieuwd wat de verspieders, waar ik de vorige keer over schreef, in Slowakije klaargemaakt hadden. De groep bestond uit Lee Thio, Cok Oostveen en Jan Vrijhof.

Kennelijk hadden zij hun tijd goed gebruikt want in één week heen en terug naar Slowakije en daar dan ook nog een selectie maken wat wij zullen bezoeken, dan heb je niet stil gezeten.

Er is veel te zien, zo was hun conclusie. Een keuze maken is dan niet zo eenvoudig, ook al omdat het reisgezelschap gevarieerd zal zijn en een ieder er wat van zijn gading in wil aantreffen.

Doel is Slowakije verkennen en de Slowaken beter leren kennen.

Globale gegevens van de reis zijn: Data van vertrek en terugkomst respectievelijk 1 en 11 mei 1997. Heen- en terugreis per nachttrein naar Wenen. Gemeenschappelijke ontberingen scheppen ook saamhorigheid. De bus, die we voor die periode zullen huren zal ons daar ophalen en terugbrengen. Het vliegen van Amsterdam naar Praag of Wenen werd vanwege de hogere kosten niet als haalbaar ervaren. Die kosten willen we beneden de f 1.000,- houden op basis van half-pension. Wij zijn van mening dat het voor een 11-daagse reis een acceptabel bedrag is.

U hebt dus een indruk wat de Voorjaarsreis gaat worden. Het programma wordt verder uitgewerkt. Daar hoort u nog van. De aanmelding wordt later opengesteld. Wij willen de groep beperken tot zo'n 35 deelnemers. Maar misschien is dat woord "beperken" niet op zijn plaats en zijn onze verwachtingen te optimistisch.

Verder bespraken wij de Najaarsconferentie. Die zal op 16 november a.s. zijn en zal in Wassenaar gehouden worden. Het thema zal zijn "Maatschappelijke ontwikkeling". Ook daarover in een volgende 'AHOJ' meer.

In maart 1997 herdenkt men aan de Karelsuniversiteit 75 jaar Neerlandistiek. Een bestuursdelegatie zal die herdenking in Praag gaan bijwonen.

De Karelsuniversiteit heeft een grote reputatie. Toen ik Duits studeerde vroeg ik eens iemand waar men het beste Duits sprak. Hij antwoordde: "Aan de Karelsuniversiteit in Praag".

Er staan dus weer wat potjes op het vuur. Met elkaar hopen wij een aantrekkelijk menu samen te stellen. Suggesties voor een smakelijk toetje zijn natuurlijk altijd welkom.

Wij houden contact.

Arie Hoogstad

VAN HET BESTUUR

Najaarsconferentie

Op zaterdag 16 november a.s. organiseert de VNTS een najaarsconferentie over het thema "sociale veranderingen in de Tsjechische samenleving sinds 1989".

De conferentie zal plaatsvinden in "De Bijhorst" te Wassenaar. Verschillende sprekers zullen worden uitgenodigd. Nadere mededelingen (o.a. exacte locatie en tijd) volgen.

Tot ziens op 16 november!

Jan Vrijhof

VAN DE REDACTIE

Het is gedaan met de rustperiode. Er is veel kopij ontvangen en dus moeten we er weer hard tegenaan.

Uiteraard zijn we onze leden erg dankbaar voor alle berichten en artikelen.

Op de omslag prijkt het portret van Jan (Johannes) Hus, afgebeeld op een Hussietenheller (muntstuk). Het "portret" gaat dan ook over Hus. Voor de volgende 'AHOJ' hebben we een legende in voorraad.

De knipselmap van Jan van Gastel wordt de laatste tijd door Hana en Johannes Sugito aangevuld met verzamelde E-mail-berichten. En dat zijn er nogal wat!

Het Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek telt twee vervolgverhalen, één van Wim Brandse en het andere van Hans Wallin.

Er wordt veel muziek gemaakt de komende maand. "Muzikale Noten" vertelt u waar en wanneer u de blaaskapellen kunt beluisteren.

In de rubriek "Evenementen" het uitgebreide artikel over de tentoonstelling Slavnost', waarvan in de buurt van "Wat het oog streelt" een paginagrote advertentie is opgenomen. Ook het stukje van Fred Runte is belangrijk genoeg om bij Evenementen te plaatsen.

En er is een nieuwe advertentie de komende vijf maanden van Pension Jilm.

We gaan passen en meten om het geheel in elkaar te zetten; het moet altijd op een 'even' pagina uitkomen. Veel leesplezier!

Hennie van der Burg

EVENEMENTEN

Concert in Zuidwolde

Op zaterdag 2 november vindt in de Hervormde Kerk in Zuidwolde om 8 uur 's avonds een concert plaats van het kamerkoor Zuidwolde o.l.v. Wilma ten Wolde. De avond staat geheel in het teken van Tsjechië. Uitgevoerd worden "Zes Moravische Duetten" van Antonín Dvořák in een bewerking voor gemengd koor door Leoš Janáček; "In de natuur" (V přírodě), vijf liederen voor gemengd koor a capella, eveneens van Dvořák en waarschijnlijk drie liederen voor vrouwenkoor van Bedřich Smetana, uitgevoerd door het jeugdkoor Viva la Musica. Alles in het Tsjechisch gezongen.

Verder worden er dia's over Tsjechië vertoond, wordt er iets over Tsjechië verteld en wordt er Tsjechisch gebak geserveerd. De ambassadeur van Tsjechië zal worden uitgenodigd het concert bij te wonen. Echt een avond voor VNTS-leden.

Fred Runte

Antonín Dvořák
Národní divadlo v Praze

Slavnost' in Venray

Sinds zaterdag 7 september jl. is er in het Venrayse Odapark een tentoonstelling van Tsjechische en Slowaakse kunstenaars te bezichtigen. Het is de grootste tentoonstelling van Tsjechische en

Slowaakse beeldhouw-, schilder- en glaskunst die ooit in Nederland en West-Europa werd gehouden. Onder de titel 'Slávnost', wat *"het feest van de innerlijke vreugde"* betekent, presenteren 25 vooraanstaande kunstenaars uit beide landen zowel recent werk als uitingen van vóór de val van het ijzeren gordijn.

De manifestatie is een unieke gelegenheid om kennis te nemen van beeldende kunst uit een deel van Europa dat in het verleden nogal aan onderdrukking en strakke beroepsvoorschriften heeft blootgestaan, maar die zich in de laatste jaren in nieuwe vrijheid heeft kunnen ontwikkelen. Een kennismaking die, om een metafoor van een van Venray's meest vooraanstaande kunstenaars en samensteller Joop Wismans te gebruiken, lijkt op het eerste betreden van *"een groot statig huis bij ons in de buurt, waar niemand naar binnen mocht, ook niet als je aanklopte"*. En als - door de verandering van eigenaar - in 1989 de deuren toch open gaan, blijkt een bezoek aan dit grote huis een spannend avontuur. Een speurtocht waarin direct de zuiverheid opvalt waarmee de kunst, toen en nu, wordt gemaakt. Iedere kamer - lees: *iedere kunstenaar* - is volstrekt anders en ademt de eigen geest van de bewoner. Aan de inrichting en de vormgeving is soms nog het verzet te zien tegen de communistische overheersing, evenzo vaak is het echter ook de pure kunst die in de kamer overheerst. Vaak is er een voorstelbare relatie voelbaar met de samenleving, zoals bijvoorbeeld in de sculptuur "Unstable Cube" van Aleš Veselý. Een op z'n kant geplaatste kubus, waarin zich een vloer bevindt, kan gezien worden als symbool voor de maatschappij. Op de vloer is een metalen spriet geplaatst met een daar bovenop gemonteerde steen. De sculptuur nodigt de beschouwer uit de kubus te betreden, waarmee hij deel gaat uitmaken van het werk en daarmee van het beeldend proces. Bij enkelvoudige betreding zal er niet veel gebeuren, behalve misschien dat de beschouwer zich zal afvragen wat de kunstenaar heeft bedoeld. Wanneer echter meerdere bezoekers de kubus ingaan, wordt de vloer instabiel, wat de op de spriet gemonteerde steen in een slingerbeweging zet. Door de slingerbeweging van de steen en de instabiliteit van de vloer enerzijds zal men - wil men in evenwicht blijven - eendrachtig moeten samenwerken; anderzijds kunnen de verschillende reacties op deze gebeurtenis gevoeld worden als symbolisch voor de geschakeerdheid van een samenleving in beweging.

Hoewel de originaliteit en - met name - de zuiverheid van de kunstenaars uit het voormalige Tsjechoslowakije de internationale kunstwereld niet was ontgaan, raakte de belangstelling ervoor, na de val van het regime, in een stroomversnelling. Voor het eerst zijn deze kunstuitingen nu ook in Nederland te bewonderen. Directeur Fred Welschen van het jubilerend bedrijf Inalfa Industries in Venray, internationaal producent van metaalproducten en schuifdaken voor de automobiellindustrie, nam daartoe het initiatief. Medewerkers van het bedrijf namen vervolgens de organisatie en realisatie op zich. Mede door de bemiddeling ter plaatse van de Praagse galeriehouder Marie Holá (Galerie U Prstenu, Jilská 14 in Praag), haar echtgenoot en illustrator/kinderboekenuitgever Stanislav Holý en hun vriend en voormalig staatsgaleriehouder Oldřich Maivald is een manifestatie ontstaan die uniek voor ons land mag worden genoemd. De locaties waar de tentoonstelling te zien is, het lommerrijke Odapark in het Noord-Limburgse Venray, het in dit park gelegen Theehuis en een fraai gerestaureerd Brouwershuis in Venray-centrum, dragen daar in belangrijke mate toe bij.

Slávnost', het feest van de innerlijke vreugde.

25 kunstenaars uit Tsjechië en Slowakije.

Van 7 september tot 7 oktober 1996 - dagelijks geopend van 10.00 tot 18.00 uur. Toegang gratis.

Locaties: Odapark en het daarin gelegen Theehuis, Merseloseweg (t.o. Elisabeth-ziekenhuis) te Venray.

Voormalig Brouwershuis Janssen, Leeuwstraat 4 te Venray.

Rondleidingen op vrijdag, zaterdag en zondag om 14.00 uur. Groepsrondleidingen op afspraak: tel. 0478.513690.

Van de expositie is een volledig in kleur uitgevoerde catalogus (70 pagina's) verkrijgbaar voor f 19,50.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Swalmen-Nepomuk

Van Jos Jentjens van de Werkgroep Swalmen-Nepomuk ontving de redactie van 'Ahoj' een exemplaar van de folder die de werkgroep met hulp van een aantal sponsors huis aan huis in Swalmen heeft kunnen verspreiden om zo de bevolking extra informatie over de stedenband en de partnergemeente te geven. De, in Tsjechië gedrukte, brochure heeft ook een Nepomukse tegenhanger gekregen, die - in de Tsjechische taal uiteraard - bijzonderheden over Swalmen bevat.

De uitgave van de folders was het resultaat van een gezamenlijk besluit van de wederzijdse werkgroepen, die hiermee een vergroting van het draagvlak ten gunste van het samenwerkingsverband tussen de Nepomukse en Swalmense gemeenschappen willen bereiken. Aan de folder zal het niet

liggen; die is duidelijk van inhoud en fraai uitgevoerd. Een informatief werkje, dit werkstuk van de Werkgroep Swalmen-Nepomuk / Skupina Nepomuk-Swalmen.

Verder heeft de werkgroep uit Swalmen nog een verslag van de activiteiten in 1995, begin 1996 gestuurd. Melding wordt gemaakt van de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst op 28 april 1995 ter formalisering van de reeds sinds 1991 bestaande contacten. Het begon toen allemaal met een tentoonstelling in Swalmen over het leven van de Heilige Nepomuk en zijn gelijknamige geboorteplaats in Tsjechië.

In 1995 was er een (tegen)bezoek van zo'n vijftigtal docenten en leerlingen van het Burgemeester Boots College aan de Základní Škola in Nepomuk, kwamen publicaties over en weer in de plaatselijke nieuwsbladen tot stand, werden voorbereidingen getroffen voor het leggen van contacten tussen bedrijven, voor een uitwisseling van kunstwerken en werd de actie "Nepomuk, baeter op waeg" gevoerd, die als resultaat had de aanbidding van een ambulance vanuit Swalmen aan de Boheemse zustergemeente.

De verschillende contacten zullen in 1996 en 1997 verder uitgebouwd gaan worden volgens het op 13 april jl. opgestelde werkplan 1996-1997. Ook nieuwe samenwerkingen en uitwisselingen zijn in onderzoek.

Deze stedenband werd in 1994 op de rails gezet en dat jaar wordt in het door het Platform Stedenband Veenendaal-Olomouc uitgegeven jaarverslag 1995 genoemd als een jaar van structurele opbouw. In 1995 heeft het platform zich veel moeite gegeven voor de verdere uitbouw. Bestaande contacten werden verstevigd en nieuwe contacten konden ontstaan.

Belangrijk was ook in 1995, zo valt te lezen in het verslag, het inhoud geven aan het lange(re) termijnbeleid, vooral gericht op kennisoverdracht, bijvoorbeeld door stages. Stage-projecten leveren ook contacten binnen het bedrijfsleven op. Voor het goed regelen van stages werd een standaard stagecontract opgesteld. Vooralsnog zullen vooral personen uit Olomouc voor een stage naar Veenendaal komen. Met name de milieu-aspecten van bedrijfsvoering zullen daarbij aan bod komen. De eigenlijke uitvoering van het stageproject moet door omstandigheden naar 1996 verschoven worden.

Het overzicht van de activiteiten in 1995 omvat 20 punten. Veel bezoeken over en weer, enkele daarvan in het kader van het 200-jarig bestaan van Veenendaal. De felicitatie van Olomouc aan

Veenendaal werd overgebracht door het organiseren van een fietsestafette!

Andere in het oog vallende punten: de organisatie van een essaywedstrijd voor studenten Nederlands in Midden- en Oost-Europa, het maken van een fietspadenplan in Olomouc, het uitgeven van een monumentengidsje Veenendaal-Olomouc en het plaatsen op de invalswegen van Veenendaal van borden met de vermelding van de stedenband. Ook het gemeentelijk briefpapier werd van zo'n vermelding voorzien.

Verder in het jaarverslag nog meer uitgebreide berichtgeving van platformleden over het gebeuren op hun eigen specifieke aandachtsgebied. Zo meldt de vertegenwoordiger van de kerken over het kennismakingsbezoek van afgevaardigden van enkele kerkelijke organisaties in juni 1995 aan Olomouc. Er was een ontmoeting met functionarissen van acht kerkelijke gemeenschappen en er werd een aantal gebouwen bezocht. Op de zondag werden enkele kerkdiensten bijgewoond. De kennismaking gaat leiden tot voortzetting van de contacten.

Een ander platformlid doet verslag van de activiteiten van de media in beide gemeenten. Journalisten van kranten gingen over en weer bij elkaar op bezoek wat leidde tot diverse publicaties in hun bladen over de ervaringen in Olomouc, respectievelijk Veenendaal. Door zulke publicaties krijgt een breder publiek informatie over de gang van zaken in de partnergemeente, met name ook over het dagelijkse leven daar, wat ook de belangstelling voor - en deelname aan stedenbandsactiviteiten kan bevorderen.

In totaal komen zo in het jaarverslag acht platformleden aan het woord en ontstaat een degelijk beeld van wat er binnen de stedenband allemaal omgaat.

Hoorn-Prábram

Ook de Stichting Hoorn-Prábram heeft het jaarverslag 1995 gezonden. In de inleiding wordt gesteld dat 1995 een jaar van talloze activiteiten is geweest, verricht dankzij de inspanning van vele geïnteresseerde vrienden van Prábram. Maar ook een jaar van bezinning. Waarvoor staat de stichting, wat is de taak? Moet zij zichzelf op den duur overbodig zien te maken?

Het bestuur constateert dat particulieren, instanties en instellingen heel wat stevige contacten hebben opgebouwd, dat veel vriendschappen tot stand zijn gekomen. Veel uitwisselingen en bezoeken komen "zelfstandig" van de grond, worden gecontinueerd. Maar het bedrijfsleven en het zgn. maatschappelijk middenveld blijven wat achter bij de vrijetijdsverenigingen en de non-profit-instellingen. Er is dus nog genoeg te stimuleren en te (helpen) organiseren en voorlopig is de stichting nog geenszins overbodig, zo luidt de conclusie. Evenals dat 1995 een vruchtbaar jaar is geweest, maar dat voor de toekomst de verbreding van activiteiten en de verdieping daarvan - over en weer - van essentieel belang zullen blijven.

Twee punten uit het activiteitenoverzicht:

Ter gelegenheid van de in de centrale bibliotheek in Hoorn gehouden fototentoonstelling over het leven van Václav Havel (die via de VNTS ook in een aantal andere jumelagegemeenten te zien is geweest) werd door de heer K. Mercks, docent Tsjechisch aan de universiteit van Amsterdam en vertaler, een lezing gehouden over de persoon van Václav Havel als schrijver en filosoof.

En op drie invalswegen aan de Hoornse periferie werd een bord geplaatst met daarop "Welkom in Hoorn". Met de toevoeging "Zusterstad van Beersel België, Malacca Maleisië, Prábram Tsjechië".

Tenslotte nog de vermelding dat de Stichting Stedenband voor 1996 werkt met een begroting van f 30.700,=. Bij de baten een gemeentelijke subsidie van f 21.000,=. Van de lasten is bijna f 27.000,= rechtstreeks bestemd voor de uitvoering van activiteiten en nog geen f 4.000,= voor kosten om de stichting te laten functioneren, zoals porti-, telefoon-, vertaal- en andere "bureaunkosten".

Voorburg-Hranice

In de Voorburgse Courant van 27 juni jl. een berichtje over het bezoek van 27 kinderen van de basisschool Sronotova uit Hranice aan de Parachute, een soortgelijke school in Voorburg. Ter gelegenheid daarvan was er op de Parachute een tentoonstelling van tekeningen van leerlingen van beide scholen. De Tsjechische kinderen namen deel aan sport- en creatieve lessen en maakten een paar uitstapjes. Als vervolg zullen enkele Voorburgse leerkrachten in het najaar de school in Hranice bezoeken om tot de gezamenlijke opzet van een of ander project te komen.

De stedenband zal dit jaar nog meer activiteiten kennen. Leerlingen van het gymnasium in Hranice worden bij het College Het Loo verwacht, terwijl muziekvereniging St.Caecilia richting Hranice zal afreizen voor het geven van enkele concerten. Ook naar Hranice gaat nog een partij goederen die door een organisatie Bovenveen (nadere aanduiding ontbreekt) is ingezameld voor het kindertehuis Skalicka.

Stichting Steun Christelijke Sociale Arbeid Tsjechië

Het is geen stedenbandennieuws, maar toch ook nog iets over bovengenoemde stichting, waarvan een activiteitenbericht via VNTS-bestuurslid Marijke van Dorst binnen kwam.

De stichting is gevestigd in Dieren en is sinds eind november 1993 bezig met de inzameling van goederen ten behoeve van kerkelijke hulporganisaties in Tsjechië. Spullen, die in dat land zelf niet verkrijgbaar zijn (waren) of waarvoor de benodigde gelden geheel of gedeeltelijk ontbraken. In het verslag worden zaken genoemd als therapeutisch spel materiaal voor gehandicapte kinderen, rolstoelen en looprekjes, tandartsapparatuur, multi-vitaminen, kleding, schoeisel, knuffels en sensorlampen. Veel van dit alles kon voor heel weinig geld of zelfs gratis verkregen worden, maar het inzamelen, vervoer en distributie kosten natuurlijk geld en de vrijwilligers van de stichting heel veel tijd. Ook het uitzoeken wat waar het beste op zijn plaats is, hetgeen nogal wat reizen naar Tsjechië met zich mee brengt. Veel van de kosten daarvan nemen de vrijwilligers ook nog voor eigen rekening!

Gelukkig heeft de stichting een aantal donateurs en komen er ook aardig wat giften binnen. Ook van instanties als Diaconieën van kerken uit Dieren en omgeving, de politieke partij Groen Links en jumelagegemeente Rheden.

In totaal kon al hulp tot een waarde van circa f 35.000,- verleend worden en het bestuur van de stichting is blij en tevreden dat het geloof in de eind 1993 met enthousiasme begonnen actie niet beschaamd is. Dank zij de inzet van velen.

...

Uit het bovenstaande blijkt weer eens dat er door allerlei organisaties in enige vorm hulp wordt gegeven aan mensen in Tsjechië die zulke hulp maar al te goed kunnen gebruiken. Tsjechië geldt binnen het voormalige oostblok als een relatief welvarend land. Aan veel inwoners gaat die welvaart echter vooralsnog voorbij en het is de vraag of het zo populaire vrijemarkt denken (en doen) de zogeheten onderkant van de samenleving binnen enigszins afzienbare tijd in betere omstandigheden zal brengen. Wat trouwens niet alleen een Tsjechisch probleem is.....!

Gelukkig dus dat er zulke acties als bovengenoemd bestaan. Er zijn er zelfs een heleboel. Ook voor landen als Polen en Roemenië om het bij het vroegere oostblok te laten. Ook binnen het kader van stedenbanden wordt vaak iets aan directe hulpverlening gedaan, al zijn stedenbanden daarvoor, zeker primair en op de lange duur, niet bestemd. Het is niet mogelijk alles in 'Ahoj' te vermelden en dat hoeft ook niet. Met het stukje over de Stichting Steun Christelijke Sociale Arbeid Tsjechië uit Dieren, dat toevallig binnenkwam, is één actie er even uitgelicht. Als een

soort eerbetoon aan allen die op de een of andere manier iets doen ten bate van diegenen die het in de Tsjechische republiek moeilijk hebben.

Jan van Gastel

Symposium in Zlín, Tsjechië

Van 25 - 27 september 1996 vindt in Zlín, Tsjechische Republiek, een symposium plaats met het hoofdthema: *Gemeente als basisschakel t.a.v. integratie van gehandicapten.*

Centraal staan:

- mensen met een handicap
- de gemeente en haar taak t.a.v. mensen met een handicap
- landelijke overheid met haar regelgeving
- de belangenorganisaties van mensen met een handicap.

Waarom een symposium?

Na 1989 zijn in de Tsjechische Republiek veel positieve ontwikkelingen begonnen. Maar de positieve verandering in de gedachtenwereld van de mensen verloopt niet zo snel. Ook t.a.v. mensen met een handicap heeft men eigenlijk nog geen duidelijke visie.

De organisatiestructuur van het gehandicaptenbeleid staat nog in de kinderschoenen. Men kent in Tsjechië nog geen wettelijke basis om e.e.a. ook te regelen. Veelal is er sprake van vrijwilligerswerk. Men wil vanuit de uitwisseling met Nederland, in dit geval met de stad Groningen, komen tot een uitwisseling van gedachten en horen hoe e.e.a. in Groningen en in Nederland is ontwikkeld. Men begrijpt dat dit in Nederland ook een proces van jaren is geweest.

Het gaat er niet om alles over te nemen. Het gaat om kennis- en ervaringuitwisseling. Inspiratie vanuit een maatschappelijk model (twee-sporenbeleid van de gemeente Groningen).

Laten zien hoe dit westerse systeem werkt, zowel op gemeente- als op regeringsniveau.

Welke probleemgebieden moet de gemeente oplossen? Wat is de taak van de organisaties voor mensen met een handicap in dit ontwikkelingsmodel van Zlín en/of Tsjechië? Men wil hierdoor een positieve instelling bereiken en de ontwikkeling van het denken over mensen met een handicap in Zlín en de regio Zlín bevorderen.

Aan het Symposium zullen participeren:

- burgers met een handicap uit Zlín en Groningen;
- ambtenaren van het gemeentelijk apparaat van Zlín en Groningen;
- ambtenaren uit de regio Zlín van diverse gemeenten;
- directe hulpverleners: artsen, pedagogen, leerkrachten van scholen, maatschappelijk werkers en ergotherapeuten uit de regio Zlín;
- er is contact geweest met dhr. Wychers van de Nederlandse Ambassade. Hij heeft zijn aanwezigheid ook toegezegd.

Verantwoordelijkheid voor het Symposium:

Zlín, Tsjechië: Stichting Integratie Gehandicapten Zlín-Groningen in samenwerking met de Gemeente Zlín.

Groningen: Stichting Integratie Gehandicapten Groningen-Zlín is verantwoordelijk voor de organisatie van het Nederlandse deel (in nauw overleg met de Gemeente Groningen voor wat betreft de bemensing en de financiering van e.e.a.).

De participanten aan het Congres staat een druk programma te wachten. Aan de orde komt o.a.: transport, hulpmiddelen voor gehandicapten, fondswerving, onderwijs en nog veel meer. Er wordt ook vooral plaats gemaakt voor discussie. De organisatoren hopen hiermee een belangrijke bijdrage te leveren in de positieve maatschappelijke ontwikkeling, in beide landen.

Liba Noya-Tupá, namens de Stichting Integratie Gehandicapten Groningen-Zlín.

Feest in het Slowaakse Martin (20 t/m 23 juni)

Martin had voor het jaarlijkse volksfeest dit keer alle zeven stedenbanden uitgenodigd. Odessa, St. Nazaire en Cessena (It.) lieten verstek gaan, maar Kalisz (Polen), Gotha, Jičín en Hoogetveen waren aanwezig. Kalisz heeft, net als Hoogetveen ook een soort stedenband-stichting. Bij de andere steden is er alleen contact tussen de gemeentebesturen.

Bij het uitwisselen van cadeaus kreeg onze burgemeester Faber het compliment, dat onze stedenband het meest intensief was en voor Martin het meest betekende.

Een greep uit het programma: Een receptie, koorconcerten, een tafeltennistoernooi, een veldloop, kinderspelen, optredens van volksdansgroepen, waaronder natuurlijk "onze" kindergroep Turiec.

Al met al vier drukbezette, feestelijke dagen.

(vrij naar Hoogetveensche Courant, Fred Runte)

rapide tours

TOURINGCAR- EN REISSBUREAU

Specialist in Tsjechië

6-daagse reis naar Tsjechië..... f 325,-
incl. vervoer per luxe touringcar, 5 overnachtingen in de buurt
van Praag, halfpension, excursies, gids in Praag.

Vertrekdata: 29 september; 7, 14, 21 en 28 oktober.

Belt u voor meer informatie! Tel. 0592-543300

LOGEREN IN PRAAG

Wilt u verblijven in een gastvrij, professioneel en toch aantrekkelijk geprijsd familiepension op een mooie lokatie aan de westkant van Praag?

In het kort: elke kamer een eigen douche en WC, een ontbijt-buffet, eigen garage, binnen 20 minuten in het centrum, mogelijkheid van maaltijden. Bijzonder makkelijk te bereiken vanaf het vliegveld. Geschikt voor groepen, boven 20 gasten een aantrekkelijke korting.

Bel: Jarka van Unnik, 023-5846412 (privé) of 023-5832551 (werk) voor informatie en boekingen.

VAN DE LEDEN

De redactie ontving van onze leden een bont boeket aan inzendingen.

Voor de knipselmap zond *Ed de Munck/Den Haag* enkele krantenberichten.

Fred Runte/Hoogeveen doet verslag van het feest in Martin - bij het "Nieuws van de stedenbanden" en het concert in Zuidwolde vindt u terug bij "Evenementen".

In dezelfde rubriek de inzending van *Leo Creemers/Venray* over de grote tentoonstelling Slavnost.

Nieuws over cursussen Tsjechisch van *Zuzana Baakman/Zutphen* is terug te vinden in de rubriek "Allerhande".

Marieka Heyne/Valthermond zond een verslag over het Sivo dansfestival in Odoorn en de aankondiging van de dansgroep Oravan; zie de rubriek "Folklore".

In de rubriek "Van en over Slowakije" een oproep van *Henk Wagenaar/Den Haag*.

Bij "Van en over Tsjechië en Slowakije" een bijdrage van *B. Griepink/Meise, België*.

Het "Nieuws van de stedenbanden" is aangevuld met een inzending van *Liba Noya/Groningen*; in deze rubriek nog een bericht van Liba, alsmede een inzending van *Peter Krug/Delft*.

Beste vrienden,

Mede namens mijn broer wil ik alle mensen hartelijk bedanken die - naar aanleiding van mijn oproep destijds - mijn moeder (Milada Tupa) kaartjes zonden. Ik heb niet alle adressen van haar "penvrienden" kunnen achterhalen om te berichten dat zij enkele maanden geleden is overleden. Zij beleefde veel plezier aan haar correspondentie met haar VNTS-vrienden in Nederland.

Nogmaals hartelijk dank!

Liba Noya-Tupa

Praag-nummer van het "tijdschrift voor Slavische Literatuur"

Het septembernummer 1996 van het "Tijdschrift voor Slavische Literatuur" is grotendeels gewijd aan de met Praag verbonden literatuur. Het gaat hierbij om oude en moderne schrijvers, maar ook om schrijvers, die hoewel echte Pragenaars, niet tot de Tsjechische maar tot de Duitse literaire traditie behoren en tegenwoordig vaak tussen wal en schip dreigen te vallen, ook al worden de zeer bekenden als Kafka, Werfel en Rilke nog steeds herdrukt.

In een heldere beschouwing wijdt de vertaler Kees Mercks aandacht aan dit Tsjechische erfgoed, waarbij hij o.m. wijst op de betekenis van Jan Neruda ("Verhalen over de Kleine Zijde"), Alois Jirásek, Božena Němcová e.a.. Magda Hübllová vraagt in haar "Praagse passanten" o.m. aandacht voor het inmiddels bekend geworden boek van Ripellino "Magisch Praag". Erik Mossel schrijft over: "Wat Praags-Duitse dichters voor de Tsjechische literatuur hebben betekend".

Voorts bevat dit nummer nog vertaalde gedichten van Oldřich Janota en Petr Placák, beiden hedendaagse dichters.

Ik wil dit goed verzorgde nummer graag in de aandacht van onze lezers aanbevelen. De prijs is f 11,50 (giro 616685) t.n.v. de Stichting Slavische Literatuur, die het "Tijdschrift voor Slavische Literatuur" uitgeeft.

P. Krug

Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer **H. Truin**; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. **020-692 5770**

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

De Tsjechische Republiek en Slowakije; Hoe gaat dat, lid worden van de Europese Unie?

Kort na de tweede wereldoorlog werd het duidelijk dat een derde brand tussen Frankrijk en Duitsland slechts kon worden voorkomen wanneer er geen reden meer zou zijn voor achterdocht en afgunst. De consequentie van deze gedachte was uiteraard dat de economieën van deze landen op elkaar moesten worden afgestemd (te beginnen met de Kolen- en Staalindustrie: EGKS en de nucleaire industrie: Euratom). Uit deze gedachte ontstond de Europese Economische Gemeenschap (EEG) die begon met zes landen: Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, België en Luxemburg.

De EEG ontwikkelde zich tot een krachtig economisch geheel waarbij de deelnemende landen de voordelen van de samenwerking elke dag opnieuw ondervonden. Andere landen wilden zich aansluiten en momenteel doen 15 landen mee aan de inmiddels tot Europese Unie (Verdrag van Maastricht) uitgegroeide EEG.

Behalve een motor voor de economische ontwikkeling is de EU nog steeds een garantie voor vrede en stabiliteit in het westelijk deel van Europa.

Met de val van de Muur en de opening van de vroegere Sovjet blok landen naar het westen, kwam de wens naar stabilisatie heel snel op. - Wij waren in Hongarije toen de conservatieve "revolutie" in Rusland uitbrak die er uiteindelijk toe leidde dat Jeltsin de macht van Gorbachov overnam. Bij die gelegenheid hebben we heel sterk de angst onder de bevolking gevoeld dat het stalinisme in het oosten weer aan de macht zou komen en dat de gebeurtenissen van 1956 zich weer zouden herhalen. -

Logisch dus dat veel landen waaronder de Tsjechische en Slowaakse Republieken te kennen gaven EU- en NAVO-lid te willen worden.

De Weg naar Lidmaatschap.

De Ministerraad gaf een eerste signaal bij het topoverleg van juni 1993 in Kopenhagen, waar gezegd werd dat indien de geassocieerde (associatie is een stap dichtbij de EU) landen dit zouden wensen zij lid zouden kunnen worden zodra ze zouden voldoen aan de economische en politieke voorwaarden. Dit werd nog eens duidelijker uitgewerkt door de Raad in Essen (D) in december 1994.

Sindsdien is een proces op gang gekomen waarbij de landen voor EU-vergaderingen op hoog niveau worden uitgenodigd, waarbij ze zijn begonnen hun wet- en regelgeving aan te passen aan de onze en waarbij ze ook proberen de economische voorwaarden (b.v. geen handelsbeperkingen) te vervullen. De EU steunt hen, ook financieel, bij deze activiteiten maar het is duidelijk dat de landen zelf de grootste steen moeten aandragen.

Inmiddels heeft de Commissie het zogenaamde White Paper (hoe je zoiets in het Nederlands moet zeggen zonder dat het zijn betekenis verliest, weet ik ook niet) uitgebracht. Het White Paper is een rapport dat beschrijft wat gedaan moet worden aan wet- en regelgeving om aan de voorwaarden van de Interne Markt te voldoen (bv. een strategische reserve olie aanleggen, een milieubeleid waarbij het principe van "de vervuiler betaalt" aan de basis ligt, etikettering van producten, ...).

Het is een heel dik rapport geworden; er is dus veel te doen.

De uitdaging aan de EU-landen en aan de kandidaten voor lidmaatschap is formidabel, maar niet onmogelijk. Toen de regimes van Franco (Spanje) en Salazar (Portugal) werden vervangen door democratiën heeft het ook een tiental jaren geduurd voor zij lid konden worden. De economische toestand indertijd in Spanje en Portugal was vergelijkbaar met de toestand in Polen, de Tsjechische Republiek, Slowakije, Hongarije en Slowenië. Het is dus vaker en met succes gedaan.

Het zou mogelijk kunnen zijn dat de onderhandelingen met bijvoorbeeld de Tsjechen afgerond zijn in de periode 2000 tot 2005. Dan zou het Hart van Europa, dat ergens tussen Bratislava en Praag ligt weer helemaal een deel van het grote Europese lichaam zijn.

VAN EN OVER SLOWAKIJE

Oproep uit Banská Štiavnica

In het zuiden van Slowakije, zo'n 150 km boven Budapest, ligt in een prachtig dal het oude mijnstadje Banská Štiavnica. Dit stadje met een 3000 jaar oude traditie in exploitatie van goud- en zilverertsen, was één van de oudste en belangrijkste mijnbouwsteden van Europa.

De exploitatie van edele en bonte metalen gaat terug naar de bronstijd in de jaren 1200 tot 800 voor onze jaartelling. In het jaar 1691 werd hier een record gewicht van 33.806 kg aan zilver gedolven.

Op bevel van Keizerin Maria Theresia ontstond in 1762 hier de eerste technische hogeschool ter wereld. Tijdens de Hongaarse monarchie was Banská Štiavnica in bloeitijd en werd gezien als de tweede stad na Budapest.

Dit is een beetje voorgeschiedenis van Banská Štiavnica, een zeer oud en pittoresk stadje.

De bevolking is vriendelijk en bestaat uit hard werkende mensen die het niet gemakkelijk hebben. Bijna alle mijnen waar al het moois vandaan kwam (en nog komt) hebben helaas hun deuren moeten sluiten. De voormalige mijnwerkers zijn echter toch bezig om het stadje een goed aanzien te geven.

Er zijn een paar prachtige musea, zoals een streekmuseum, een mooi mijnbouwmuseum waar je ook een bezoekje onder de grond kan brengen en tevens een mineralenmuseum met prachtige mineralen uit Slowakije.

Om de inwendige mens te versterken bezit dit stadje een paar uitstekende restaurants en voorlogies kunt u terecht bij verschillende pensions en een nieuw hotel. Het is hier goed vertoeven!

Maar waarom dit artikel, zult u denken? Wel, in juni van dit jaar brachten wij er weer een deel van onze zomervakantie door, wij komen al een jaar of zes bij goede vrienden van ons. Deze vrienden zijn mijnbouwingenieurs die graag Banská Štiavnica weer nieuw leven in willen blazen! Zij namen ons mee naar een geoloog die ons aan de hand van geologische rapporten en tekeningen iets interessants liet zien. Op verscheidene plaatsen in de omgeving bevinden zich mineraalbronnen die op vijftig meter diepte een temperatuur van ongeveer 50 graden celcius hebben en op 100 meter diepte zelfs de 100 graden bereiken. Er is dus een mogelijkheid om in deze omgeving een soort van bronnenbaden te creëren. Zij vroegen dan ook of wij in Nederland iemand weten of kunnen vinden die geïnteresseerd is om in de omgeving van Banská Štiavnica een centrum met baden, zwembad of iets dergelijks te willen exploiteren. Gedacht wordt aan b.v. Thermen 2000, Centerparcs of iets in die richting. Er is in de omgeving gelegenheid tot wandelen, paardrijden, en meer. De lucht is schoon daar u geen fabrieken in de buurt zult vinden. Tussen Zvolen en Banská Bistrica is een vliegveld en in het centrum van Banská Štiavnica is er mogelijkheid om een kantoor te betrekken in een gebouw dat verhuurd wordt door onze vrienden.

Wij hopen dat deze informatie voldoende prikkelend is om uw belangstelling om te zetten tot het aanvragen van meer informatie. U kunt ons altijd bereiken op het telefoonnummer 070-3606096.

Henk Wagenaar

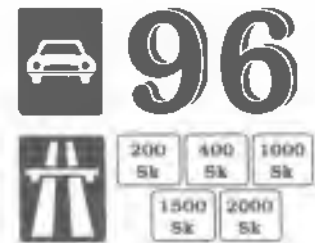

Banská Štiavnica, Hl. Katharinenkerk (1491)

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

Vignet

Per 1 juli 1996 is in Slowakije (net als in Tsjechië) een autobaan-vignet verplicht. Het kost SK 200 voor een personenauto met een cilinderinhoud tot 1600 cm³ en SK 400 voor een personenauto met een cilinderinhoud van meer dan 1600 cm³. Het is te koop bij o.a. grensovergangen en postkantoren en is tot 31 december 1996 geldig.

Jan Vrijhof

UIT DE KNIPSELMAP

Hoe het tweede kabinet Klaus door een racistische redevoering gered werd.

Kort na de afsluiting van "Uit de knipselmap" voor het juli/augustusnummer van 'Ahoj' werd de samenstelling van de nieuwe regering van de Tsjechische Republiek bekend. De namen van de ministers konden via een bericht uit Carolina E-Mail News door de redactie nog worden vermeld. Aan de regeringsvorming en wat er op volgde is in de Nederlandse media, voorzover mij bekend, vrijwel geen aandacht besteed. Daarom hier nog een kleine samenvatting uit de Prager Zeitung, periode juli - begin augustus.

Na veel touwtrekken en een negental marathonzittingen lukte het aan de onderhandelaars van ODS, ODA en KDU-ČSL om eind juni een regeringsprogramma in elkaar te timmeren. Ook de samenstelling van de ministerploeg vergde veel praten. Tandenknaarsend ging de ODS tenslotte accoord met de verdeling 8-4-4 (zie de vorige 'Ahoj'), maar de bezetting van de posten en de inhoud daarvan was een tweede harde noot die gekraakt moest worden. Toen dat eenmaal achter de rug was, kon Václav Klaus als formele formateur benoemd worden en het karwei afronden.

De volgende etappe was het verkrijgen van het vertrouwen in het parlement waar, zoals bekend, de drie coalitie-partijen tezamen maar over 99 van de 200 zetels beschikken. Om niet afhankelijk te zijn van extreem links resp. rechts - die trouwens toch zouden tegenstemmen - dienden de sociaaldemocratische afgevaardigden (ČSSD) overgehaald te worden tot tenminste het gedogen van de nieuwe regering. De ČSSD wilde dat wel overwegen, maar eiste daartoe inzage in de regeringsverklaring vóórdat deze in het parlement gepresenteerd zou worden. Klaus weigerde aanvankelijk, vocht tussendoor ook nog een conflict met president Havel over diens houding kort na de verkiezingen uit en besloot tenslotte, noodgedwongen, de geëiste informatie aan de grootste oppositiepartij te geven. Daar ontbrandde een heftige discussie vóór of tegen gedogen. De voorgenomen teruggave van kerkelijke eigendommen leek voor veel sociaaldemocraten onoverkomelijk. Zij meenden dat dit niet door middel van een regeringsbesluit, maar alleen bij wet geregeld mocht worden. Ook was er veel weerstand tegen een hernieuwd premierschap van Klaus. De ČSSD gaf de voorkeur aan een andere ODS-coryfee, maar toen die bij voorbaat nee zei, was dit punt opgelost.

Zonder duidelijkheid over de houding van de ČSSD begonnen op 23 juli de debatten in het parlement; die al snel afgebroken werden toen de rechtse Republikeinen zich inzake de kwestie van de kerkelijke eigendommen achter de coalitie schaarden. Op 25 en 26 juli ging het gehakketak weer vrolijk verder. Nu deden ook extreem links en rechts hun duiten in het zakje. Hun bijdragen hadden vaak minder te maken met het regeringsprogramma dan met het spuien van hun meest radicale ideeën. En uiterekend de door alle andere partijen verafschuwde Republikeinen waren zij het die tenslotte de beslissing bewerkstelligden. Hun partijleider Sládek ging zich in de loop van het debat te buiten aan een uiterst racistisch betoog, vooral gericht tegen de zigeuners. Alle niet Republikeinse parlementsleden verlieten uit protest de zaal en beraad binnen de ČSSD-fractie leidde tot het besluit niet tegen de regeringsverklaring te stemmen omdat "gelet op de hetzrede van Sládek nu alle democratische partijen zich dienden te verbinden tegen het gevaar van het racisme".

Bij de hervatting van de zitting liet fractievoorzitter Stanislav Gross van de CSSD dit standpunt horen, voegde er aan toe dat het tweede kabinet Klaus overigens niet het vertrouwen van de sociaal-democraten bezat en wandelde vervolgens met zijn geestverwanten de zittingszaal uit bij wijze van demonstratieve stemonthouding. Toen bleven er 98 parlementariërs over om aan de eindstemming mee te doen (één ODS'er was ergens boos over en vertrok vlug naar Atlanta) en al stemden behalve de communisten ook de Republikeinen tegen, de coalitie had de winst voor het oprapen. De nieuwe regering kon aan het werk, al blijft het bij elke stemming in het parlement natuurlijk oppassen. Ondertussen wordt in sociaal-democratische kringen al gespeculeerd op spoedige nieuwe verkiezingen als bij de verkiezingen in dit najaar voor de nieuw te vormen senaat zou blijken dat de coalitie opnieuw geen meerderheid zou halen.

Nu weet ik het niet meer, of ik een communist ben,
een partijloze of gewoon een sufferd.

Over die senaat (in Tsjechië wordt dit de Tweede Kamer met ongeveer de functie van de Nederlandse Eerste Kamer) is ook veel te doen geweest. Het vormen van zo'n Tweede Kamer is vastgelegd in de grondwet. Bedoeling is een extra controle-orgaan te creëren. Eigenlijk zijn bijna alle partijen - om uiteenlopende redenen - weinig ingenomen met zo'n Tweede Kamer. De grondwet zou op het eerste oog dus zonder probleem veranderd kunnen worden om de huidige praktijk van slechts één kamer van het parlement te formaliseren. Toch zal de senaat er, als er geen wonder gebeurt, komen. De publieke opinie lijkt vóór, nu de meer conservatieve kranten er reclame voor zijn gaan maken, omdat een tweede kamer zou kunnen helpen tegen een communistische omwenteling. De Prager Zeitung vindt het een nog al gezocht argument en denkt dat eerder een ordinaire baantjesjagerij een rol speelt. Vreest dat het voor de senaat geldende kiessysteem, een soort districtenstelsel, afgevaardigden zal opleveren die te weinig het algemene landsbelang in het oog houden. Grondwetswijzigingen met name zullen minder makkelijk door te voeren zijn, denkt de krant, en vindt dat geen goede zaak omdat juist die grondwet na de omwenteling nogal overhaast in elkaar is gezet, zoals ook andere wetten die op hun beurt gebaseerd zijn op die niet perfecte grondwet.

Dertien minuten Europees kampioen en olympische medailles in de verkoop

Voor veel "gewone" Tsjechen was het politieke steekspel in de afgelopen maanden echter ondergeschikt aan de grote sportgebeurtenissen van deze zomer. Het begon allemaal fantastisch toen op zondag 5 mei de Tsjechische ijshockeys in Wenen het wereldkampioenschap in de (hoogste) A-groep wisten binnen te halen. IJshockey is bijzonder belangrijk in de Tsjechische Republiek (in Slowakije trouwens ook) en de feestvreugde was dan ook enorm. In Nederland heeft een en ander nauwelijks de kranten gehaald. De vaderlandse ploeg pendelt moeizaam heen en weer tussen de B en C-groep en zal in deze sport zeker nooit wereldkampioen worden.

In juni was het in Tsjechië opnieuw feest. De voetballers waren zonder veel hoop op succes naar het europees kampioenschap in Engeland vertrokken, maar bereikten ogenschijnlijk zonder al te veel moeite zo maar de finale. Bij elke overwinning op weg daar naar toe groeide bij het thuisfront het enthousiasme en een relatief groot legioen Tsjechen reisde af naar Londen om daar op 30 juni tandenknarsend te moeten zien dat uitgerekend Duitsland er met de "Meisterschaft" vandoor ging. Voor hetzelfde geld had het Tsjechië kunnen zijn en ook heel wat

Nederlanders zullen daar ook wel op gehoopt hebben. Over de ontgoocheling bij de Tsjechische aanhang, in Londen zowel als thuis, is ook in de (sport)pers van Nederland uitgebreid bericht. Ook over het sportieve gedrag na de enorme deceptie in de vierde minuut van de verlenging. Volgens een nabeschouwing in de Prager Zeitung was het in Praag - o.a. bij het stadhuis op reuze schermen - TV kijkende publiek door de onverwacht snelle beslissing via de zeer omstrede 'sudden death-regel', zó lamgeslagen dat niemand ook maar dacht aan een partijtje rotzooi maken. Dertien minuten had men zich, nou ja, Tsjechië dan, kampioen gewaand. Toen viel de Duitse gelijkmaker, misschien nog niets verloren, maar het pakte dus anders uit. Veel susses in het toernooi; net niet de kroon op het werk. Wel als resultaat dat de spelers van de Tsjechische nationale ploeg in de belangstelling zijn gekomen van de clubs met het grote geld. Dat zijn niet de Tsjechische clubs en de door coach Dušan Uhrín gevreesde verdere uittocht van topspelers is al een feit geworden. Ten ongunste van de nationale competitie. In deze is er grote overeenstemming met wat Nederland al eerder heeft ervaren, liet Dušan Uhrín in de Haagsche Courant van 26 juni jl. weten.

En toen kwamen de Olympische Spelen. De Tsjechische pers zag bij voobaat al veel medailles schitteren, maar de eerste week in Atlanta bracht niet veel succes. Sommige kranten lieten hun lezers weten, dat de verklaring viel te vinden in het feit dat de eigen sporters nu eenmaal geen doping gebruikten, in tegenstelling tot die van veel andere landen. "Maar daarom zien onze jongens en meisjes er ook zoveel gezonder uit" citeert de Prager Zeitung op 1 augustus enkele collega-kranten. Een bekende waarzegger had een andere verklaring. Het tijdsverschil was de boosdoener. "Als de Tsjechische deelnemers hun sportieve verrichtingen verrichten, zit het thuisfront voor de TV te knikkebollen van de slaap of het ligt zelfs al op één oor. De sporters voelen dat er niet wordt meegeleefd en dat is nadelig voor hun presteren". Aldus waarzegger Bohouš Dokoupil.

PŘIPRAVIT SE K PŘEVZETÍ ŠEKU POZOR ...

Klaar voor ontvangst van de cheque,.... opgelet...!

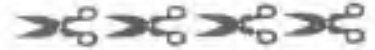
Een weer andere mening had Lukáš Pollert, die in de kajak-1 klasse zilver won voor Tsjechië. Volgens hem had die hele Olympiade geen sportieve waarde meer en kon het verschijnsel beter maar verdwijnen omdat alles om politiek en sponsors zou draaien. Om daaraan toe te voegen: "Zodra ik terug ben in Praag verkoop ik mijn medaille ten behoeve van een goed doel". Dat heeft hij ondertussen ook gedaan. Op 6 augustus stond in de Haagsche Courant dat Pollert zijn zilveren plak aan een beleggingsmaatschappij had verkocht, tegelijk met de vier jaar eerder in Barcelona veroverde gouden. Over de opbrengst werd niets bekend gemaakt.

Uiteindelijk viel de buit aan medailles voor de Tsjechische Republiek toch nog alleszins mee. Meest succesvolle deelnemer was kanovaarder Martin Doktor die in twee afstanden goud won. Mede dankzij hem kwam Tsjechië op een totaal van elf medailles. Vier maal goud, drie maal zilver, vier maal brons, wat een zeventiende plaats op de ranglijst van medailles winnende landen opleverde. Ook Slowakije wist zich op die lijst een plaats te verwerven, al was de 43e klassering, te danken aan een maal goud, een maal zilver en een maal brons, van een meer bescheiden aard.

Een eerste plaats is er voor Tsjechië op een heel ander gebied wél uit de bus gekomen. Volgens een staatje van het Centraal Brouwerijkantoor, opgenomen in Elsevier van 6 juli jl. zijn de Tsjechen nog steeds onbedreigd kampioen bierdrinkers. Hun gemiddelde consumptie zou 156 liter per jaar zijn, ruim voor de Duitsers met 139 en de Denen met 126 liter. Op de 15e plaats Indonesië met een schamele 4 liter. Bij de nummers 1 t/m 15 géén Slowakije. Het lijkt echter vrij onwaarschijnlijk dat men daar de 4 liter per persoon per jaar niet zou halen, dus of het waarheidsgehalte van de lijst erg hoog is?

Knipselties

- Begin juli jl. werd in Praag het Ministerie van privatisering opgeheven. In de zes jaar tijd van zijn bestaan werd staatseigendom ter waarde van een biljoen Tsjechische kronen direct geprivatiseerd. Daarnaast ging in het kader van de couponprivatiseringen nog eens voor 340 miljard kronen naar de burgers van het land. Voor de verkoop van "kleine objecten" als winkels, hotels en restaurants werden 22.000 veilingen georganiseerd, 2000 staatsondernemingen werden geliquideerd en 70.000 verzoeken om teruggaven van onteigend vermogen moesten behandeld worden. Vertrekkend minister Skalická, die al die cijfers bekend maakte, meende dat de vele kritiek op het werk van haar organisatie onterecht was geweest en dat met relatief weinig mensen heel veel en goed was gepresteerd. De opheffing van het Ministerie betekent niet dat alle staatseigendom nu ook is geprivatiseerd. Dat moet volgens de voorlopige plannen nog met bezittingen die globaal berekend 200 miljard kronen waard zijn en het Ministerie van Financiën zal zich aan die taak gaan wijden, zo meldt de Prager Zeitung van 11 juli 1996.

- In dezelfde krant ook het bericht, dat in Slowakije de faillissementswet opnieuw gewijzigd zal worden. Met de huidige wet weten de rechtbanken niet om te gaan, omdat de wetgeving nogal rammelt, is de algemene opinie. In 1995 kwamen 330 grotere bedrijven in de rode cijfers, wat leidde tot zo'n 2000 faillissementsaanvragen. De rechters namen maar 60 daarvan serieus in behandeling en precies één firma werd ook daadwerkelijk failliet verklaard.

Op 25 mei strandde een poging de ergste gebreken uit de wet te halen omdat bij de parlementaire behandeling twee coalitiepartijen plus de hele oppositie weg bleven. Voorgesteld was namelijk ook het bankroet van zogenaamde strategische bedrijven onmogelijk te maken. Dat had betrekking op landbouw, energievoorziening, telecommunicatie en bouwactiviteiten, de sectoren die ook al eerder buiten de privatisering werden gehouden. Volgens de wegblijvers zou dit wanbetaling door staatsbedrijven vergemakkelijken ten nadele van private firma's.

- In Elsevier van 29 juni stond een reportage over de oefening die door Nederlandse legeronderdelen in Tsjechië werd gehouden. 1200 mannen en vrouwen waren er bij betrokken. De verslaggever noemde de oefening, gehouden nabij Hradiště onder de naam Victoria, een zeer opmerkelijke gebeurtenis gezien de vroegere tegenstellingen. Maar voor hem was het walsje van de aanwezige Tsjechische luitenant-generaal Juri Nekvasil met de Nederlandse majoor Leanne van de Hoek op de tonen van Tulpen uit Amsterdam, gespeeld door het trompetterkorps der Bereden Wapenen, nog véél opmerkelijker.

Het gebruik van het oefenterrein, tot 1989 een domein van het Sovjet leger, was een tegenprestatie voor de aanvullende opleiding die een aantal Tsjechische officieren in Nederland krijgt.

De manoeuvres, waarbij ook veel rijdend materieel werd ingezet, werden ook bezocht door de hele Tsjechische legertop en tal van andere autoriteiten. Die allemaal zeiden te hopen dat de goed van de grond gekomen samenwerking mee mag helpen aan een spoedige toelating van de Tsjechische Republiek tot de NAVO.

- In 1945 werd in Tsjecho-Slowakije al het aanwezige vijandelijke (met name Duitse) vermogen geconfisqueerd. Daar was ook een door de Nederlandse schilder Pieter van Laer gemaakt schilderij bij, dat ergens in een Liechtensteins bezit zijnd kasteel werd aangetroffen. Men meende dat de Liechtensteinse eigenaar een Duitser was, een misverstand, maar in de hand gewerkt

door het feit dat Franz Jozef, vorst van Liechtenstein, zich in 1930 trots als Duitser had betiteld. Kort geleden ging het schilderstuk voor een tentoonstelling naar Keulen en ruzaat prins Hans Adam haastte zich de rechtbank aldaar te vragen om een uitspraak dat het een half miljoen mark waard zijnde schilderij dadelijk aan hem overhandigd moest worden. Succes was hem echter niet beschoren, want de rechtbank liet weten zich niet bevoegd te achten om uitspraak te doen inzake het al dan niet rechtmatig zijn van de confiscatie in 1945. Aldus het Algemeen Dagblad van 11 juli jl.

- In de Haagsche Courant van 6 augustus jl. een foto van een grote groep mensen vóór een gebouw. Volgens het onderschrift ging het om tientallen Slowaken, staande voor het beursgebouw in Bratislava, waar ze na opening hun aandelen in geprivatiseerde aandelen wilden verkopen. De krant voegde er aan toe dat verhandeling voor het eerst was toegestaan, maar dat er voor het aanbod maar weinig interesse was geweest.

- Tenslotte weet Prager Tagblatt, één keer per week verschijnend als locale pagina van Prager Zeitung, nog te melden dat burgemeester Jan Koukal van Praag een publieke discussie wil over het inrichten van een "red light quarter" oftewel een "Rotlichtbezirk" oftewel een "rode lichtjesbuurt" in zijn stad. Hij denkt dat de bewoners van bepaalde wijken geordende prostitutie onder vastgestelde voorwaarden best zullen willen tolereren. Overal elders moet het dan afgelopen zijn. Jan Koukal wil vooralsnog niet zeggen welke zône de eer zou moeten krijgen. Misschien hoopt hij dat mensen hun eigen straat in de aanbidding willen doen.

Jan van Gastel

...

Uit de CAROLINA e-mail van juli en augustus

TSJECHIË

- Racistische uitlatingen van de voorzitter van de Republikeinse Partij¹
Miroslav Sládek, voorzitter van de Associatie voor de Republikeinse Partij Tsjechoslowaakse Republiek, heeft in het parlement voorgesteld om voor zigeuners de leeftijdsgrens voor aansprakelijkheid bij criminele overtredingen te verlagen. Sládek citeerde een opmerking die hij, naar zijn zeggen, had gehoord: "Zigeuners zouden vanaf hun geboorte wettelijk aansprakelijk gesteld moeten worden, omdat dat in wezen hun grootste overtreding is".
Sládeks uitlatingen werden door alle partijen in het parlement, behalve door zijn eigen partij, veroordeeld. Parlementsvoorzitter Miloš Zeman en de Minister van Binnenlandse Zaken Jan Ruml hebben voorgesteld om de uitlatingen van Sládek door de Mandaats- en Immuniteitscommissie te laten beoordelen. Volgens de grondwet echter, kunnen volksvertegenwoordigers niet wettelijk aansprakelijk gesteld worden voor hun uitlatingen in het parlement. De commissie kan een volksvertegenwoordiger wel dwingen excuses aan te bieden en een boete opleggen van maximaal 1 maand salaris (op dit moment 31.200 kronen).
- Petřín kabelbaan in Praag weer in gebruik.
Na 4 maanden renovatie- en reparatiewerkzaamheden is op 4 augustus de 100-jarige kabelbaan in Praag weer in gebruik genomen. De kabelbaan werd voor het eerst in mei 1891 in gebruik genomen. De Tsjechische Wandelvereniging heeft de bouw van deze kabelbaan voorgesteld, zodat de uitkijkpost op de Petřín heuvel beter bereikbaar werd. Behalve tijdens de 1e wereldoorlog was de 510 m kabelbaan tot het midden van de jaren 60 in gebruik. Begin jaren 80 begon men met restauratiewerkzaamheden, de kabelbaan functioneerde daarna vanaf 1985 zonder onderbreking. Dit jaar is de kabelbaan voor 10 miljoen kronen gerenoveerd en gerepareerd.

¹ In de berichten van 'e-mail CAROLINA' wordt deze partij vaak aangeduid als de 'neo-fascistische Republikeinse Partij' of de 'ultra-rechtse republikeinen'.

- Betalen voor medische zorg en medicijnen is onwettig.

Naar aanleiding van een klacht van 43 leden van de oppositiepartijen, heeft het Constitutionele Hof op 10 juli bevestigd dat volgens de Tsjechische grondwet, iedereen recht heeft op kostenloze gezondheidszorg. Het Hof heeft hiermee de bestaande regeling, waarbij men voor bezoek aan een arts en de voorgeschreven medicijnen moet betalen, onwettig verklaard. Medische zorg en medicijnen moeten, met terugwerkende kracht van af 1 april, weer -kostenloos verstrekt worden.

- Tsjechische slachtoffers van facisme moeten vergoeding krijgen.

Volgens Richard von Weisacker, voormalig president van de Duitse Bondsrepubliek, moeten Tsjechische slachtoffers van het facisme een vergoeding krijgen voordat andere overeenkomsten met betrekking tot Tsjechisch-Duitse betrekkingen afgesloten worden. Von Weisacker zei dit tijdens de uitreiking van de Andreas Gryphius prijs aan Jiří Grus, de Tsjechische ambassadeur in Duitsland. Deze literaire prijs wordt uitgereikt aan Duits-talige schrijvers uit Midden-Europa.

- Jan Hus en de Rooms Katholieke kerk.

Kardinaal Miloslav Vlk, hoofd van de Rooms Katholieke kerk in Tsjechië, zei het te betreuren dat Jan Hus door zijn inspanningen voor kerkelijke hervormingen, in 1415 als ketter op de brandstapel is beland. De dag van zijn verbranding wordt nu als nationale feestdag herdacht. "Economische hervormingen zijn onvoldoende, geestelijke hervorming is noodzakelijk, dat is de boodschap van Hus", zei Vlk.

- Viering Tsjechische en Slowaakse broederschap.

Ongeveer 3.000 mensen hebben op 28 juli deelgenomen aan de traditionele bijeenkomst van Tsjechen en Slowaken in Velká Javorina, de hoogste top van de Witte Karpaten (973 m), op de grens van Moravië en Slowakije. De 150 jaar oude jaarlijkse bijeenkomst is noodzakelijk om de broederschap tussen Tsjechen en Slowaken te onderhouden, "of wij nu in de Tsjechische of in de Slowaakse Republiek wonen", zei burgemeester Jan Kovacovic van Bzince pod Javorinou. Ongeveer 30 steden en dorpen hebben aan deze jaarlijkse bijeenkomst deelgenomen.

- Sociale uitkeringen stijgen.

Per 1 oktober zullen de sociale verzekeringsuitkeringen gemiddeld 340 kronen (8%) stijgen. De grens voor de bijstandsuitkering stijgt gemiddeld 7,6%; een gezin van 4 personen krijgt dan een bijstandsuitkering van 8.820 kronen per maand.

De sociale verzekeringsuitkeringen (werkloosheid, pensioen) bedragen nu gemiddeld 4.661 kronen. Het gemiddelde inkomen in Tsjechië was in 1995 ongeveer 8.400 kronen.

- Bezuiniging in de regeringsuitgaven.

De Minister van Financiën heeft de regering gevraagd om in de tweede helft van 1996 9,3 miljard kronen minder uit te geven vanwege tegenvallende staatsinkomsten. De inkomsten uit de vennootschapsbelasting zijn sterk gedaald en de schuld van de Russen bedraagt nog steeds meer dan 5 miljard kronen. Na een urenlange en verhit debat hebben de coalitiepartijen het plan van de Minister van Financiën Ivan Kočárník goedgekeurd. Er zal in alle sectoren bezuinigd worden. Het kabinet heeft Ivan Kočárník opdracht gegeven om de belastingen nauwlettender in de gaten te houden. "Als de belastinginspecteur de burger streng controleert, dan moet zij hetzelfde doen bij grote bedrijven", zei Minister van Landbouw Josef Lux. Terwijl de voorzitter van de Budget Commissie van het parlement Josef Wagner de maatregel ondersteunt, moet volgens zijn vice voorzitter Karel Machovec de bezuinigingen per sector bekeken worden.

- Klaus sceptisch over Europese munt

De Tsjechische Minister President Václav Klaus heeft tijdens zijn toespraak aan de 52e Europese Forum in Alpbach in Oostenrijk zijn twijfels geuit over het functioneren van een Europese munt. Klaus zei dat de invoering van de Europese munt de belangrijkste verandering na de wereldoorlog zal zijn, misschien zelfs belangrijker dan de val van het communisme in Midden- en Oost-Europa. Volgens Klaus is de Europese munt duidelijk een politieke beslissing, geen economische, waardoor de voordelen overschat en de nadelen onderschat worden. Klaus gaf toe dat de kern van de Europese Unie een goede kans heeft om een gezamenlijke munt in te voeren. Maar volgens Klaus is de Europese munt het Paard van Troje, "een bekende strategie die ik niet aanhang".

- Tsjechen en Slowaken terug uit Grozny.

Stavoinform. een bouwbedrijf uit Kroměříž, heeft door de gevechten in de Tsjetsjeense hoofdstad Grozny haar personeel geëvacueerd. De Tsjechen en Slowaken waren daar voor de reconstructie van Grozny. Met een bus van ČSAD zijn zij in drie dagen teruggekeerd. De buschauffeurs hadden Amerikaanse dollars, Amerikaanse sigaretten en Tsjechisch bier meegenomen voor de 'te betalen kosten' bij de wegversperringen. De construction manager, de Slowaak Štefan Hajdin, is op 29 juli door een gewapende bende ontvoerd. Er is nog steeds geen contact met de ontvoerders of bericht over Hajdin.

SLOWAKIJE

- Spanning in de Hongaars-Slowaakse betrekkingen.

Een van de conclusies van de conferentie 'Hongarije en de Hongaren in het buitenland' in Budapest is, dat de Hongaarse regering het streven naar autonomie van Hongaren in het buitenland ondersteunt. De conclusie van het congres werd onder andere ondertekend door Hongaarse leden van het Slowaaks parlement. Leden van de regerende partij in Slowakije, de Beweging voor een Democratisch Slowakije, hebben scherp geprotesteerd tegen deze 'grove inmenging in binnenlandse aangelegenheden'.

- Mečiar vervangt drie ministers.

Het voorstel van de Slowaakse Minister President Mečiar, om de Minister van Binnenlandse Zaken Ludovít Hudek, de Minister van Buitenlandse Zaken Juraj Šenk en de Minister van Economische Zaken Jan Ducky te vervangen, is op 27 augustus door de Slowaakse President Michal Kováč uitgevoerd. De nieuwe Minister van Binnenlandse Zaken is Gustav Krejčí, secretaris van Mečiar's partij Beweging voor een Democratisch Slowakije. Jan Ducky wordt vervangen door de directeur van het Slowaakse Electriciteitsbedrijf Karol Česnek en de vervanger van Juraj Šenk is de socioloog en voormalig ambassadeur in Duitsland Pavol Hamzík.

Algemeen wordt de vervanging van de ministers, die een discutabele reputatie genieten, beschouwd als een poging om het internationale imago van Slowakije te verbeteren, maar anderen beschouwen het als een versterking van de groep Mečiar-getrouwen

PENSION JILM
JILEMNICE / TSJECHIE

*In het hart van Krkonose / Benecko
100 km van Praag
Kamers en appartementen voor 4/5
personen met alle comfort (bad - wc)
Tsjechische keuken - vol pension
Vanaf f14,00 p.p.n.*

*Pension Jilm
514 01 Jilemnice
tel. 0042-432-2829
0042-432-2865 (na 18.00 uur)*

POD ZVICINOU
hotel restaurant

Uniek hotel 120 km ten noord-oosten van Praag met Nederlandse leiding.
Door zijn exclusieve ligging is het hotel een prima uitgangspunt voor een onvergetelijke vakantie.

*Voor meer informatie:
(en voor al uw vakanties in Tsjechië)*

"Hotel Pod Zvicinou"
correspondentie-adres in Nederland:
St. Walburgbuitensingel 14
4001 ML Tiel
Tel. 0344-623 987

TSJECHISCHE PORTRETTE (XXIX)-

Johannes (Jan) Hus, hervormer, martelaar en nationale held

Het monumentale standbeeld van Johannes Hus, een creatie van Ladislav Šaloun uit de jaren 1903-1915, verheft zich midden op het Praagse Staroměstské náměstí. Het toont niet een martelaar maar een zelfbewuste predikant, die het volk oproept tot verzet. Door bemiddeling van zijn leerling Hiëronymus van Praag (evenals Hus op de brandstapel omgekomen) had Hus kennis gemaakt met de geschriften van de Engelse hervormer John Wyclif (± 1330-1384). Hus bestreed in diens geest het kerbezit, de verwereldlijking van de clerus, de aflaathandel, het pauselijk gezag en de kerkelijke hiërarchie. Zijn kritiek richtte zich dus meer op de kerkelijke structuur

dan op de theologische opvattingen. Toen omstreeks 1400 Tsjechische hoogleraren partij kozen voor de leer van Wyclif en hun Duitse collega's zich tegen deze leer keerden, ontstond een scherp conflict tussen Tsjechen en Duitsers. Hus en Hiëronymus van Praag dwongen aan op versterking van het Tsjechische element in de Karelsuniversiteit. Koning Václav IV. besliste toen in 1409 bij het decreet van Kuttenberg, dat van de vier stemmen in het bestuur der universiteit drie aan Tsjechen zouden behoren. Hus werd tot rector van de universiteit benoemd, echter met als gevolg dat vele Duitse professoren en studenten de oudste Midden-Europese in 1348 gestichte universiteit van Praag verlieten en in Leipzig een nieuwe universiteit oprichtten.

Behalve onder de Tsjechische studenten kreeg Hus veel aanhang onder de Praagse bevolking door zijn prediking in de Tsjechische volkstaal in de Bethlehemkapel (herbouwd in 1950). Hus drong aan op lezing van de bijbel, ook door het gewone volk, en op secularisatie van de kerkelijke goederen, waarbij hij door zijn democratiesche opvattingen het gezag van de kerk en de staanden maatschappelijke orde aantastte. Ook elders in Europa ontstond er een sterk streven naar zuivering van de kerk. In Nederland vormde zich rond Geert Grote in Deventer de zgn. "Moderne Devotia". Diens leerling Florens Radewijns had, toen hij in Praag studeerde, kennis gemaakt met de Boheemse hervormingsbeweging met woordvoerders als Jan Milic van Kremsier, Tomáš van Štítý en Mathias van Janov. Hus was van hen allen de meest radicale hervormer. In de ideeën van Hus leefde ook een sterk Tsjechisch nationaal element, dat tot uitdrukking kwam in zijn vernieuwing van de orthografie, waarbij Hus voor het eerst de diacritische tekens invoerde.

De paus bleef zijn grootste tegenstander en in 1411 werd Hus in de ban gedaan, nadat in 1410 de leer van Wyclif was veroordeeld. Hus ging echter onverstoord zijn weg en publiceerde zijn werk "De ecclesia" (Over de kerk), waarin hij zijn vernieuwingsideeën uiteenzette zonder bepaalde kerkelijke dogma's aan te tasten, zoals die over het vagevuur, de transsubstantiatie en ook de Maria en heiligenverering.

Excommunicatie en brandstapel

Noch de excommunicatie van Hus noch het interdict over Praag hadden de uitwerking, die de paus ervan verwachtte en men besloot nu Hus naar het concilie in Konstanz te laten komen om zich te verantwoorden. Hus kon moeilijk weigeren. Het gevaar was niet denkbeeldig dat de paus dan een kruistocht zou organiseren tegen de Boheemse staat, die immers "ketteren" in bescherming nam! Keizer Sigismund, de broer van de Boheemse koning Václav IV., beloofde Hus een vrijgeleide. Hus, overtuigd dat het gelijk en het morele recht aan zijn kant stonden, vertrok naar Konstanz en tekende hiermede zijn doodvonnis. Hij werd beschuldigd van ketterij en tot de brandstapel veroordeeld. Ondanks het vrijgeleide deed keizer Sigismund niets om hem te redden. Hus werd op 6 juli 1415 verbrand en zijn as strooide men uit over de Rijn. Een jaar later stierf zijn geestverwant Hiëronymus van Praag ook: de ketterdood op de brandstapel. Wanneer de paus en de katholieken en Duitse adel hadden gedacht, dat hiermede de zaak

*De Bethlehemskapel (restauratie voltooid in 1954)
waar Hus predikte van 1402 tot en met 1412*

gesloten was, vergisten zij zich heerlijk! De dood van de populaire prediker veroorzaakte in de Boheemse steden en dorpen en ook onder de Tsjechische adel grote verontwaardiging.

Gevolgen

De dood van Hus had enorme gevolgen. Keizer Sigismund die zijn broer Václav IV. in 1419 opvolgde, keerde zich fel tegen de hussieten. Het was het begin van de hussietenoorlogen, waarin zowel religieuzen als politie en nationale motieven en rol speelden. De triomferende hussieten richtten zelfs buiten de grenzen van Bohemen grote verwoestingen aan maar onderlinge tegenstellingen ondermijnden tenslotte hun positie. Er hadden zich al eerder een gematigde en een radicale richting gevormd. De eerste, de calixtijnen (van calixta: kelk) ook wel utraquisten genoemd, eiste evenals de radicale richting dat de kelk bij het Avondmaal aan de leken zou worden uitgereikt. Maar de meer radicalen verwierpen bovendien de leer van het vagevuur, de verering der heiligen, de beeldendienst enz. en waren dus te vergelijken met protestanten elders in Europa. Zij bouwden een vestingstad en noemden deze Tábor naar de berg

Tábor uit de bijbel. Zelf heetten zij sedertdien Táboristen en kozen belangrijke legerleiders als Žižka en Prokopius de Grote. De gematigden hielden tenslotte de overhand, de Táboristen verdwenen als strijdende partij maar veel van hun geestelijk erfgoed bleef bewaard bij de Boheemse Broeders, waarop ik later nog terug zal komen. Toen de Hervorming veld won, keerden sommigen terug naar de roomskatholieke kerk anderen sloten zich aan bij lutheranen, calvinisten e.d..

Op de plaats waar nu het standbeeld van Hus verrijst, de Staroměstské náměstí in Praag werden op 20 juni 1621 27 hussitische leiders in een openbare executie ter dood gebracht. Dit vonnis betekende het einde van de hussietische beweging. In de jaren 1621-27 verlieten niet minder dan 40.000 Tsjechische families Bohemen. Zij vluchtten naar Duitsland, Engeland en Nederland, waar ook de laatste protestante Boheemse vorst "de Winterkoning" Frederik van de Palts bij zijn neef prins Maurits een toevlucht vond.

Zonder Hus zou er vermoedelijk nooit een onafhankelijke Tsjechische staat zijn ontstaan. Masaryk schreef: "De hussietische beweging heeft in de Tsjechische geschiedenis dezelfde betekenis als de Grote Franse revolutie in de Franse geschiedenis ...

Het is weinig bekend, dat de befaamde Franse schrijfster George Sand blijkbaar geïnspireerd door de Tsjechische vrijheidstrijden, een romantetralogie aan de hussieten wijdde in het midden van de vorige eeuw. In het revolutiejaar 1848 schreef de Tsjech Josef Kajetán Tyl een historisch drama "Jan Hus". Alois Jirásek bracht in historische romans de tijd van Hus en de hussieten tot leven.

Aan Žižka herinnert het Nationale Monument op de berg Žizkov in Praag. In 1915 werd hier het 9 meter hoge ruiterstandbeeld van Žižka, een creatie van de kunstenaar Bohumil Kafka, geplaatst.

In ons bestand van vakantie-accommodaties te Tsjechië hebben wij te huur:
luxe hotelkamers in 'Horse-farms'

1 pers. f 25,- / 2 pers. f 35,- / 4 pers. f 55,- per dag.

Deze farms beschikken over 50 rijpaarden (à f 8,60 p/u), zijn gerenoveerd en liggen in het oudste wijn- en fruitteeltgebied van Midden-Europa. Kastelen, zwemwater, natuurgebied.

Ontbijt f 3.50; complete maaltijden voor 5 à 11 gulden (in het uitstekende restaurant).

Ook vrijstaande woningen en appartementen voor f 335,- p/w h-seiz. in dit gebied.

Gevarieerde omgeving, 80 km. van Wenen, 10 uur rijden vanuit Nederland.

Tsjechrent - Cottages Znojmo/Neede Tel. 0527-652830 / 06-52997378

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAakse MUZIEK

Bedřich Smetana en de Tsjechische muziek. (1)

In de vorige eeuw ontwikkelden zich de zogenoemde 'nationale scholen' in de muziek. Het zijn concentraties van componisten die muzikale gestalten gaven aan hetgeen leefde aan nationale gevoelens van langzaam ontwakende en zich van hun nationale tradities bewust geworden naties.

Wie in dit verband het werk van zo'n 'nationale componist' bestudeert, in dit geval Bedřich Smetana (1824-1884), komt tot de conclusie dat het gehele oeuvre van deze componist door het Tsjechische volksleven en de Tsjechische muziek geïnspireerd is. Zelfs wanneer Smetana zich door een niet-Tsjechisch gebonden gegeven laat leiden, weet hij toch dat specifiek Tsjechische karakter aan zijn muziek te geven.

Voor het goed begrijpen van deze muzikale gesteldheid is het goed te bedenken dat Smetana leefde en werkte in een tijd dat Tsjechoslowakije als natie geen eigen identiteit had en er ook nauwelijks enig nationaal bewustzijn bestond.

De oude Tsjechische cultuur was ingeslapen, er was geen adel meer en geen kapitaalkrachtige industrie waarmee het land zich in de omringende wereld kon profileren. Het volk onderhield zich met hetgeen handen produceerden, maar toch leefde het nationale bewustzijn, zij het onderhuids.

De herinnering aan een vroegere vrijheid was de voedingsbodem voor het streven naar een nationale bevrijding. Alle gevolgen die dit opkomende nationalisme zouden veroorzaken werden vol vertrouwen tegemoet gezien.

In de artistieke vorming van Bedřich Smetana vormen de indrukken uit het dagelijkse leven de opmaat voor zijn ontwikkeling tot de latere grote componist. Het zijn allereerst de dansen in hun meest specifieke vormen. Zij zijn het Tsjechische leven zeer eigen en demonstrenen een grote vitaliteit en levensdrang. In die zin heeft Smetana de sterkst mogelijke school doorlopen, die van het leven zelf, en dat zelfs vóór zijn vaktechnische vorming was begonnen. Muziek is de Tsjechen trouwens aangeboren, het is een volk van muzikanten

Vijftig jaar voor de geboorte van Smetana was de beroemde muziekjournalist Charles Burney in wat nu Tsjechië heet. Het is aardig te citeren wat hij onder andere schreef: "Alles is de Tsjechen afgenomen. Zij hebben geen politieke zelfbeslissing meer. Wat echter nooit te vervreemden is, is hun muziek. Deze bindt de natie en houdt de Tsjechen op de been".

De eerste sporen van het 'nieuwe' Tsjechische volk worden gevonden tussen de jaren 1830 en 1848. Het nationale leven wordt tijdens die jaren sterk en enthousiast door een vrijheidsdroom beïnvloed. De Tsjechen worden zich in hoge mate van hun eigen nationale cultuur bewust en er worden vooruitstrevende krachten in werking gesteld die dat nationalisme een hernieuwde bodem geven en daarmee tot een herwaardering van het eigene van het volk komen.

Zoals alle onderworpen volken vonden ook de Tsjechen hun troost en opmontering in hun legenden. Daaruit kennen zij hun kracht en nationale vitaliteit. Wanneer de verhalen van vroeger zich artistiek gaan manifesteren bij nationale kunstenaars krijgt die nationale herkenning een heel specifiek en apart cachet.

**tsjechrent
cottages**

Znojmo - Vranov en Bitov

Vakantie in schilderachtige wijnstreek

Kastelen, meren, uitzichten, natuurparken, monumenten

Vrijstaande woningen en appartementen, 2 - 26 pers. Tevens horsefarm accommodatie met uitgebreide paardrij(les) mogelijkheden en zeer luxe kamers bv.: 1 pers. f 25,- / 2 pers. f 35,- / 4 pers. f 55,- p/d
Woning aan water voor 4 pers. f 340,- p.w / in hoogseizoen. Kwaliteit en low-budget door ons directe contact met de verhuurders. Onze vertegenwoordigers zijn in de directe omgeving aanwezig
Afwisselend landschap met helder zwemwater en recreatie mogelijkheden
info ma/za. tot 21.00u tel 0527-652830 / 652145 Fax. 0527-652101

De nieuwe nationale stromingen die de kunst in die jaren sterk beïnvloedden bieden de componisten een nieuwe speelruimte. Nationaal getinte muziek is in opkomst, gebonden en tot een geconcentreerd gebied beperkt.

Smetana's scheppingen zijn reflexen uit die kleine wereld maar ze dringen tot de hele natie door en bedden zich ook bij het eenvoudige volk in.

Zo is het te danken aan de groeiende betekenis van Smetana's werk dat in 1862 de nationale Tsjechische opera wordt opgericht. In dat kader geldt Smetana's opera "De verkochte bruid" als een bijzonder symbool van een nationale muzikale prestatie en als presentatie voor de rest van de wereld. Smetana heeft niet in eerste instantie materieel succes met zijn opera nagestreefd. Hij stelt zich bewust met zijn werk in dienst van de jonge Tsjechische revolutionaire democratie.

Vanaf het jaar 1874, Smetana is dan vijftig jaar en volkomen doof, leeft de componist tot zijn dood van een klein staatspensioen. Twee jaar voor zijn dood raakte Smetana in een discussie over de uitvoering van zijn werk in het buitenland. Hij sprak toen de volgende karakteristieke woorden: "Zoals de zaak nu staat heb ik geen behoefte meer aan verbreiding van mijn muziek in het buitenland. Ik ben bescheiden en ik vergenoeg mij over het feit dat mijn muziek in mijn land, waar ze trouwens voor geschreven is, bekend geworden is. Het applaus van het Tsjechische volk heeft mij in voldoende mate voor mijn streven dat zo rein, heilig en eerlijk is, beloond".

De beperking die Smetana zichzelf oplegde door uitsluitend ten dienste van het Tsjechische volk te componeren heeft de componist echter niet belet artistieke compromissen aan te gaan. Wanneer men de ontwikkelingsgang van Smetana als componist volgt, en dat vanaf de ongecompliceerde Polka's uit zijn jongelingsjaren tot aan de rijpe meesterwerken, blijkt dat van enige beperking in uitdrukking geen sprake is.

Zijn toonzettingen worden bijzonder kleurrijk, geven aan hoe goed Smetana op het gebied van nieuwe stromingen was georiënteerd en wat een voortreffelijk vakman hij was. Hij beschikte over een grote kennis van muziek uit het verleden en van zijn tijdgenoten. Vooral voor wat dat laatste betreft nam hij geen blad voor de mond in zijn zeer ter zake dienende replieken van kritische aard.

Nieuwe uitdrukkingsmogelijkheden in harmoniek, melodiek, vormgeving en orkestratie boeiden Smetana bijzonder. Toch behoudt Smetana een groot gevoel voor zijn eigen muzikale identiteit. Hij schrijft hierover: "Ik wil geen beroemde componisten nadoen! Ik heb het veel te druk met het 'Smetanisme', en ik wil dat mijn stijl eerlijk blijft".

(wordt vervolgd)

Wim Brandse

Muziek propageren in gekke jaren en daarna. (1)

Na zo'n 30 jaar Tsjechische en Slowaakse muziek propageren (van Slavicky tot Vejnova), ben ik me bewust dat daarvan een groot gedeelte viel in een periode, die door een modern Tsjechisch auteur 'te gekke jaren' wordt genoemd. Het is wel een stuk van je leven geworden, maar wat zou het leven saai zijn, als je nooit iets gekks beleeft! Ik heb zoveel gekks gezien, dat ik het boek (nog) niet heb gelezen. Het is toch ook te gek: Neem een doorsnee familie: de kinderen voor niks naar school, potloden en schriften gratis, nou ja, dat is bij ons ook zo. Maar dan kon de hele familie ook nog eens voor niets naar de dokter. En de tandarts! Vooral die tandarts, je kan je voorstellen wat dat betekent! Bij ons is het straks niet eens meer in het ziekenfonds! En dan de vele goedkope recreatiemogelijkheden in prachtige natuurgebieden! Vél te gek.

Nou zit er natuurlijk wel een addertje onder 't gras. Het is toch een wet (niet alleen van Meden en Perzen, maar ook van Tsjechen en Slowaken), dat toch alles betaald moet worden, zichtbaar of onzichtbaar, bijvoorbeeld door direkte of indirecte belasting. Zo betaalde je onzichtbaar mee aan het onderwijs aan de kinderen, ook aan de kinderen van de buurman, ook aan het onderwijs aan

de kinderen van de tandarts van je buurman. Zo'n tandarts kan tenslotte niet op een houtje bijten (dat zal hij zijn patiënten óók niet aanraden).

Kortom, het collectief betaalde voor de voorzieningen van het collectief. En van dat collectieve wil men nu af. Behalve in de voetballerij: een krant schreef dat het succes van het Tsjechische voetbalelftal te danke was aan het sterke collectief. Een overblijfsel uit te gekke tijden dus.

Nu propageert men, dat iedereen voor zichzelf zorgt. Wie dat niet kan, moet het maar leren. De politie kan of wil geen inbrekers meer achter de vodden zitten. Zet dus maar tralies voor je ramen en neem maar een hond. Dit slechts om een voorbeeld te noemen. In stadhuistermen heet dat 'individualisering van de samenleving' of 'sociale transformatie' (kan je dan wel van samen-leving spreken?). Maar deze eeuw lijkt wel de eeuw van de stadhuistermen

L. J. Numan

Nu nog wat over muziek, daar heeft dit blad mij voor 'ingebruikt'.

Een van de gevolgen van 'sociale transformatie' is, dat 'wie voor een dubbeltje geboren is, voor een kwartje wordt gepakt'. Rekent u het zelf maar om in kronen. Sociaal onrechtvaardig? Maar zoiets staat toch ergens in de bijbel (al worden daar geen bedragen genoemd)? Hoe kan nou een nietig mens daar in 's hemelsnaam tegen rebelleren? Dat deed overigens wel de componist, zanger, toneelspeler en toneelregisseur E.F. Burian (1904-1959) in een lied op tekst van de mij onbekende dichter K. Melíšek getiteld "In de bijbel", met als ondertitel "Uit een verboden toneelstuk". Het dateert uit 1937, ver voor de gekke tijd dus, maar toen waren er dus óók 'dissidenten' wier stukken niet gespeeld werden. De tekst luidt in vrije vertaling als volgt:

In de bijbel

In de bijbel vindt men een droevige zinssnede:
"Wie veel heeft, krijgt nog meer"
Dat is de loop van de hedendaagse wereld,
er is veel bloedzuigerij daarbij.

Een dichter zei betreffende deze woorden:
Als je niets hebt, ach, laat je begraven,
dat doen de zwakken in de hele wereld.
Alleen de sterken zeggen:
we hebben een nieuwe ordening nodig.

Refrein:

Er is een wereld, en toch zijn er twee
die tegenover elkaar staan als kruis en munt
de één heeft banken, de andere een draaiorgel,
de één heeft macht, de andere helemaal niets.

Hans Wallin

MUZIKALE NOTEN

Uit het fanclubblad **MORAVANKA**, de boekjes van de muziek-vriendenkring **AMATINKA** en **PRESPOLANKA** nemen wij de volgende gegevens over:

Op zaterdag 28 september geeft **Tufaranka** een concert in de Harmoniezaal te Stein. Aanvang 20.30 uur.
Info: Henk Stortelder; tel. 046-433.7868.

Zondag 29 september organiseert **Amatinka** haar eigen concert te Vught in De Speeldoos aan de Vlietstraat 6. Het concert duurt van 12.00 - 14.30 uur. De toegang is gratis.
Info bij Theo van Hamond; tel. 073-594.1452.

Op vrijdag 4 oktober speelt **Moravěnka** vanaf 20.00 uur in garage van Lierop, Roessel 2 te Bakel. Info: Jan van Driel; tel. 0492-34.2327.

Op zaterdag 5 oktober is **Moravěnka** te beluisteren in de Harmoniezaal te Dielsen-Stokkum (België). Info: René Bocken; tel. 0032-89.754887.

Zaterdag 5 oktober. De Twentelandkapel presenteert haar nieuwe CD en organiseert voor alle liefhebbers van de blaasmuziek een muzikaal treffen waarbij **Amatinka** een belangrijk deel van de avond zal optreden. Plaats: zaal Winkelman, Broekheurnerweg 52 te Buursen.
Info: Marcel ter Huurne, tel. 053-572.4056.

Zondag 6 oktober geeft **Moravěnka** een concert in Hotel de Exelse Molen te Exel/Lochem. Aanvang 13.30 uur. Info bij G. Nijkamp; tel. 0573-25.3888.

Vrijdag 11, zaterdag 12 en zondag 13 oktober is **Šohajka** in Gorredijk in de Skans.
Aanvang 20.00 uur. Nadere informatie: 0513-461647.

Vrijdag 25 oktober is **Prešpolanka** in Roswinkel in de Noorder Bak. Aanvang 20.00 uur.
Info: 0591-351894.

Zaterdag 26 oktober speelt **Prešpolanka** in Muntendam, in 'de Menterne'.
Aanvang 20.30 uur. Info: 0598-616271 W. Gruben.

Zaterdag 26 en zondag 27 oktober is er in Muntendam in de Menterne een **Blaaskapellenconours**. Aanvang zaterdag 10.30 uur en zondag 9.30 uur. Info: 0598-616271.

Zaterdag 26 oktober speelt **Stříbrňanka** o.l.v. Vojtěch Horký te Moergestel. Nadere gegevens ontbreken.

Zondag 27 oktober speelt **Prešpolanka** in Muntendam, zaal 'de Menterne'.
Info bij Wiebo Gruben; tel. 0598-61.6271.

Zondag 27 oktober is **Stříbrňanka** o.l.v. Vojtěch Horký van 14.00 - 18.00 uur te Sint Michielsgestel in Ontmoetingscentrum de Huif, Hortensiastraat 2.
Info: Toon van de Aa; tel. 073-594.1602. Organisatie Drie Donken Blaaskapel.

Nog een nagekomen bericht van de Drie Donken Blaaskapel uit Den Dungen. Zij spelen op zaterdag 5 oktober in Hengelo, samen met de Glanerbrugger Muzikanten. Aanvang 12.00 uur. Zondag 6 oktober in de feesttent te Heelweg bij Almelo, ook weer samen met de Glanerbrugger Muzikanten. Aanvang: 11.00 uur.

Zondag 13 oktober in zaal 'De Groene Jager' te Barchem. Aanvang: 12.00 uur. Nadere info bij José van de Koeving. Tel. 073-594.1103.

FOLKLORE

Het SIVO-festival in Odoorn

Op diverse podia in de open lucht startte op woensdagavond 31 juli, na het openingsdefilé de eerste dansronde tot 21.00 uur. Daarna was er in de grote tent een Gala-optreden van 4 of 5 groepen. Elk land had een Gala-optreden. Onder de 680 deelnemers uit 24 landen waren + 40 dansers en danse-ressen uit Slowakije.

De groep "Carnica" uit Košice bestond hoofdzakelijk uit studenten. Begeleid door hun muziekgroep lieten zij oude dansen uit Slowakije zien. Carnica heeft al zo'n 40 maal in het buitenland opgetreden. Gezien het talrijke publiek dat bij hun optreden kwam kijken, waren ze erg succesvol.

De groep was ondergebracht bij gastouders in Odoorn. Trouwens, alle dansers waren ondergebracht bij gastgezinnen. De omliggende dorpen worden erbij betrokken en om gastgezinnen voor het Sivofestival te vinden is ook geen probleem.

Zo'n 35.000 bezoekers hebben dit festival bezocht.

Na het oplaten van de luchtballonnen met de vlaggen eraan was op zondag 4 augustus het Sivo-festival 1996 voorbij. In september wordt er weer een begin gemaakt met de voorbereidingen voor het festival in 1997.

Marieka Heijne

Slowaken dansen in Valthermond

Naar aanleiding van het 20-jarig bestaan van ons cultu-
reel centrum "Het Brughuus" in Valthermond heeft het
bestuur van dit centrum besloten om in samenwerking
met de werkgroep "Orava" de Slowaakse dansgroep
"Oravan" uit te nodigen voor een optreden.

Voor de Slowaken is dit het vijfde jaar, dat ze in Valther-
mond komen optreden.

De groep treedt twee maal op en wel:

Vrijdag 18 oktober in het Brughuus in Valthermond;
aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 19 oktober in Theaterboerderij "De Noorder-
bak" in Roswinkel; aanvang 20.15 uur.

De burgemeester van Nižná zal dan een bezoek brengen aan de burgemeester van Odoorn. De
contacten tussen Nižná en Valthermond worden steeds verder uitgebreid. Op het gebied van
onderwijs en bibliotheek is er al het een en ander gerealiseerd en wij hopen dat er op het gebied
van cultuur en sport eveneens in de toekomst uitwisselingen zullen plaatsvinden.

Marieka Heijne, Valthermond

WAT HET OOG STREELT

Comenius en Descartes - Worsteling om een wereldbeeld

Tentoonstelling van 31 augustus t/m 27 oktober 1996.

De tentoonstelling in het Comenius Museum geeft aan de hand van schilderijen, prenten, wetenschappelijke instrumenten en geschriften uit de 17e eeuw een beeld van twee zeer verschillende denkers en hun strijd voor een beter begrip van de wereld om hun heen.

René Descartes en Jan Amos Comenius (1592-1670) hebben elkaar ontmoet op kasteel Endegeest, nabij Leiden, in het jaar 1642. De ontmoeting was georganiseerd door bekenden van

Comenius, die tevens als cartesianen bekend stonden. Zij waren benieuwd naar de opinie van Descartes over de filosofie van Comenius, met name diens pansofische ideeën. Comenius streefde hierin naar een volledige kennis. Descartes' invalshoek was geheel verschillend. Deze was met name aan het zoeken naar het 'zuiver onderzoek' en de 'zuivere waarheid', en in het denkproces ontwikkelde hij daarvoor de analytische methode. Comenius daarentegen deed een poging, een allesomvattende waarheid te formuleren in de pansofie, waarbij hij de eenheid tussen mens, geloof en wetenschap benadrukte.

Descartes, de meest oorspronkelijke denker van de twee, had een nieuw pad ingeslagen, dat van groot belang is geweest voor de ontwikkeling van het rationalisme en de wetenschappelijke revolutie. Comenius stond in de humanistische traditie en belichaamde veel meer de periode van de renaissance. Zijn ideeën over de eenheid der dingen zijn momenteel actueel, omdat het gevoel leeft dat het Westerse denken teveel een materialistisch-rationele weg is ingeslagen en de genoemde wetenschappelijke revolutie niet alleen zegeningen heeft gebracht.

De expositie wil hierover geen oordeel vellen, maar wel laten zien dat Comenius' ideeën, hoewel op het eerste oog conservatief, ook een vooruitstrevende en actuele waarde hebben.

Comenius Museum, Kloosterstraat 33, Naarden. Tel. 035-694.3045.

Van 15 september - 13 oktober 1996 is bij Contemporary Art Centre, Lekdijk 20 te Schalkwijk (Utrecht) een tentoonstelling te bezoeken met werken van:

Christian Schmidt (Duitsland) - glas;
Lou Thissen (Nederland) - schilderijen;
Andrej Jakab (Slowakije) - glas.

De galerie is geopend op vrijdag van 16.00 - 21.00 uur;
Zaterdag en zondag van 14.00 - 18.00 uur en op afspraak.
Tel. 030-601.2356.

Van 7 september - 7 oktober 1996 is er in Venray de tentoonstelling Slávnosť te zien. In de rubriek "Evenementen" en op de advertentie van een hele pagina zijn hierover bijzonderheden vermeld.

Andrej Jakab (Slowakije) 'Touch', Glas

SLAVNOST

25 kunstenaars uit de Tsjechische en de Slowaakse Republiek

7 sept - 7 okt 1996

toegang gratis

openingsuurtijden:

dagelijks van

10.00 - 18.00 uur

locatie:

Gedrukt op: Brouwershuis

Herselboomweg 1000

(t.b.v. Universiteitsgebouw)

2018

Yvonne G

Brouwershuis

2018

Eendwstraat 4

Venray

ALLERHANDE

Cursussen Tsjechisch

Volksuniversiteit Zutphen,
Coehoornsingel 1
Tel. 0575-515.589

Cursus : Tsjechisch 1
Start : woensdag 2 okt., 20.30-22.00 uur
Duur : 20 lessen
Docente: mw. Z. Baakman-Becková
Kosten : f 227,50 (excl. lesmateriaal)
Code :

Cursus : Tsjechisch 2
Start : woensdag 2 okt., 19.00-20.30 uur
Duur : 20 lessen
Docente: mw. Z. Baakman-Bečková
Kosten : f 227,50
Code :

Volksuniversiteit Ede.
Stationsweg 109
Tel. 0318-615.112

Tsjechisch 1
donderdag 26 sept., 20.45-22.00 uur
24 lessen
mw. Z. Baakman-Bečková
f 247,50 (excl. lesmateriaal)
350

Tsjechisch 3
donderdag 26 sept., 19.15-20.30 uur
24 lessen
mw. Z. Baakman-Bečková
f 247,50
351

Volksuniversiteit Den Haag (HCT)
Boylestraat 20
Tel. 070-363.6353 / 364.7040

Eerste jaar:
Code : TC-66
Start : dinsdag 1 okt., 20.00-21.30 uur
Duur : 24 lessen
Docente: mw. drs. Martina Smit-Ríhová (tel. 071-521.1034)
Kosten : f 355,-
Aantal cursisten: 10 - 13.

Cok Oostveen verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

**VAN URK BEMIDDELT HET GEHELE JAAR UW
VAKANTIE IN GEHEEL TSJECHIË**

**RUIME KEUZE UIT DIVERSE MOGELIJKHEDEN EN PRIJSKLASSEN.
UW KERSTVAKANTIE 1996/1997 KUNT U NU VAST BOEKEN!**

Inlichtingen bij:

**Van Urk, Amsterdam, telefoon 020 - 4193262
telefax 020 - 4193191**